

<< ΕπιστροφήΑπόφαση **2 / 2014** (ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Αριθμός 2/2014

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΠΛΗΡΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Μιχαήλ Θεοχαρίδη, Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Γεώργιο Χρυσικό, Βασίλειο Λυκούδη, Ιωάννη Σιδερή, Δήμητρα Παπαντωνοπούλου, Νικόλαο Λεοντή, Αντώνιο Αθηναίο, Γρηγόριο Κουτσόπουλο, Σπυρίδωνα Μιτσιάλη, Αντιπροέδρους, Βιολέττα Κυτέα, Γεώργιο Γεωργέλλη, Δημήτριο Μουστάκα, Δημήτριο Μαζαράκη, Παναγιώτη Ρουμπή, Ανδρέα Δουλγεράκη, Νικόλαο Πάσσο, Αικατερίνη Βασιλακοπούλου-Κατσαβριά, Ιωάννη Γιαννακόπουλο, Δημήτριο Κράνη, Ανδρέα Ξένο, Ευφημία Λαμπροπούλου, Νικόλαο Τρούσα, Δημήτριο Κόμη, Βασίλειο Λαμπρόπουλο, Αντώνιο Ζευγώλη, Ερωτόκριτο Καλούδη, Ασπασία Καρέλλου, Γεράσιμο Φουρλάνο, Αργύριο Σταυράκη, Ιωάννα Πετροπούλου, Ειρήνη Κιουρκτσόγλου-Πετρουλάκη- Εισηγήτρια, Δήμητρα Μπουρνάκα, Εμμανουήλ Κλαδογένη, Γεώργιο Σακκά, Μαρία Βασιλάκη, Ιωάννη Χαμηλοθώρη, Χρυσούλα Παρασκευά, Μαρία Γαλάνη-Λεοναρδοπούλου, Μιχαήλ Αυγουλέα, Βασίλειο Καπελούζο, Παναγιώτη Χατζηπαναγιώτη, Ιωσήφ Τσαλαγανίδη, Πάνο Πετρόπουλο, Ευγενία Προγάκη, Αγγελική Αλειφεροπούλου, Μαρία Βαρελά, Γεώργιο Κοντό, Γεώργιο Κριμπά, Αριστείδη Πελεκάνο, Βασίλειο Πέππα, Χαράλαμπο Καλαματιανό, Γεώργιο Λέκκα, Πηνελόπη Ζωντανού, Αθανάσιο Καγκάνη, Δημήτριο Βόσκα, Γρηγόριο Λαπατά, Μαρία Χυτήρογλου, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 19 Σεπτεμβρίου 2013, με την παρουσία Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου Ευτέρπης Κουτζαμάνη και του Γραμματέως Χρήστου Πήτα, για να δικάσει την αίτηση του αναιρεσειόντος κατηγορουμένου Ν. Τ. του Σ., κατοίκου ..., που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Δημήτριο Βαλάση, περί αναίρεσεως της 42137/2011 αποφάσεως του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, η οποία εισάγεται στην Πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, κατόπιν εκδόσεως της 455/2013 αποφάσεως του Ζ' Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου.

Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών, με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή, και ο αναιρεσειών -κατηγορούμενος ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην από 2 Απριλίου 2012 αίτησή του αναίρεσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 526/12.

Αφού άκουσε

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσειόντος, που ζήτησε όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και την Εισαγγελέα, που πρότεινε να απορριφθεί η προκείμενη αίτηση αναίρεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Εισάγεται νόμιμα, στην Πλήρη Ποινική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, η υπ' αριθμό 43/2-4-2012, αίτηση αναίρεσης του Ν. Τ. του Σ., κατά της υπ' αριθ. 42137/2011, απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, μόνον ως προς τους εκ του άρθρου 510 παρ. 1 στοιχ. Η' Δ' και Α' ΚΠΔ, πρώτο δεύτερο κατά το ένα σκέλος του και τρίτο λόγους της, περί αρνητικής υπερβάσεως εξουσίας, ελλείψεως ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας και απόλυτης ακυρότητας της

διαδικασίας, λόγω παραβίασεως της διάταξης του άρθρου 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ, αντίστοιχα, και συγκεκριμένα γιατί το Δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, με το να δεχθεί ως έγκυρη την επίδοση της εκκαλουμένης αποφάσεως ως άγνωστης διαμονής, καίτοι ο κατηγορούμενος ισχυρίστηκε ότι είχε γνωστή διαμονή, χωρίς να συνεκτιμήσει και τα αποδεικτικά μέσα που είχε προσκομίσει, αλλά να βασιστεί μόνο στο αποδεικτικό επιδόσεως και στο ότι αυτός δεν είχε δηλώσει τη νέα διεύθυνσή του στην Εισαγγελική Αρχή που είχε παραγγείλει την επίδοση, και, στη συνέχεια, να απορρίψει την έφεσή του ως εκπρόθεσμη, υπέπεσε στις παραπάνω αναιρετικές πλημμέλειες, μετά από παραπομπή της σ' αυτήν, με την υπ' αριθμό 455/2013 απόφαση του Ζ' Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, που έκρινε ομόφωνα ότι πρόκειται για ζήτημα εξαιρετικής σημασίας και παρουσιάζει γενικότερο ενδιαφέρον. Η παραπομπή, των ως άνω, λόγων αναιρέσεως, στην προκειμένη Πλήρη Ολομέλεια, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 23 παρ.2β του ν. 1756/1988, όπως ισχύει, και το άρθρο 3 παρ.2 του ν. 3810/1957, το οποίο έχει διατηρηθεί σε ισχύ ως προς τις ποινικές υποθέσεις (άρθρο 111 παρ.1 περ.θ' του ν. 1756/1988). Με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ.1 εδ.α της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), η οποία κυρώθηκε για πρώτη φορά από την Ελλάδα με το Ν. 2329/1953 και εκ νέου με το Ν.Δ. 53/1974 και αποτελεί, κατά το άρθρο 28 του Συντάγματος, αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού Ελληνικού Δικαίου και υπερισχύει από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη εσωτερικού νόμου, ορίζεται ότι "Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα, όπως η υπόθεσή του δικασθεί δίκαιως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας, υπό ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίο θα αποφασίσει είτε ..., είτε επί του βάσιμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως". Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνονται ειδικότερα, σύμφωνα με τη σταθερή νομολογία του ΕΔΔΑ: α) το δικαίωμα ελεύθερης και ανεμπόδιστης πρόσβασης στο δικαστήριο και β) το δικαίωμα του προσώπου να τύχει σχετικά με την υπόθεσή του ακρόασης. Το ίδιο δικαίωμα ακρόασης αναγνωρίζεται, τόσο από το άρθρο 2 περ.1 του έβδομου Πρωτοκόλλου της ως άνω Ευρωπαϊκής Σύμβασης, που κυρώθηκε με το Ν. 1705/1987, το οποίο ορίζει ότι "κάθε πρόσωπο που καταδικάσθηκε για αξιόποινη πράξη από δικαστήριο, έχει το δικαίωμα της επανεξέτασης από ανώτερο δικαστήριο της απόφασης με την οποία κηρύχθηκε ένοχος ή της απόφασης με την οποία επιβλήθηκε ποινή", όσο και από το άρθρο 20 παρ.1 του Συντάγματος, κατά το οποίο "καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως ο νόμος ορίζει". Από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι τα κράτη θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει στην πράξη το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, απόρροια του οποίου είναι και η ακώλυτη πρόσβαση σε δικαστήριο και η προηγούμενη δικαστική ακρόαση. Ο κοινός νομοθέτης δεν κωλύεται να θεσπίζει προϋποθέσεις και περιορισμούς στην άσκηση ενδίκου μέσου εναντίον καταδικαστικής αποφάσεως, αρκεί οι συνέπειες που επισύρει η παράβασή τους να μην είναι υπέρμετρες σε τέτοιο σημείο, ώστε να αναιρείται η ελεύθερη πρόσβαση στο δικαστήριο. Η παραβίαση της προαναφερθείσας διάταξης του άρθρου 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ, που καθιερώνει την αρχή της δίκαιης δίκης, δε δημιουργεί ιδιαίτερο λόγο αναιρέσεως της ποινικής απόφασης, πέρα από τους λόγους που περιοριστικά αναφέρονται στο άρθρο 510 του Κ.Π.Δ., εκτός εάν συνδυάζεται με άλλη πλημμέλεια που υπάγεται στους προβλεπόμενους από την εν λόγω διάταξη λόγους αναιρέσεως, σε συνδυασμό με όσα ορίζονται στη διάταξη του άρθρου 171 παρ.1 στοιχ. δ' ΚΠΔ όπως το στοιχ. δ' της παρ. 1 αντικατ. από την παρ. 2 του άρθρου 11, του Ν. 3904/23.12.2010.

Εξάλλου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 171 παρ.1 περ.δ' του ΚΠΔ, όπως η περ.δ' αντικαταστάθηκε από το άρθρο 11 παρ.2 του Ν. 3904/2010, σε συνδυασμό με το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ. Α' του ίδιου Κώδικα, απόλυτη ακυρότητα, που λαμβάνεται αυτεπαγγέλτως υπόψη από το Δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και στον Άρειο Πάγο, ακόμη προκαλείται: 1.

αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις που καθορίζουν "α) ... δ) την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων που του παρέχονται από το νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ)". Κατά δε την έννοια της διάταξης του άρθρου 510 παρ.1 στοιχ. Η' του ΚΠΔ, υπέρβαση εξουσίας, που ιδρύει τον από τη διάταξη αυτή προβλεπόμενο λόγο αναίρεσης, υπάρχει όταν το δικαστήριο άσκησε δικαιοδοσία που δεν του παρέχεται από το νόμο ή υφίσταται μεν τέτοια δικαιοδοσία, δεν συντρέχουν όμως οι όροι οι οποίοι του παρέχουν την εξουσία να κρίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση, καθώς και όταν αρνείται να ασκήσει δικαιοδοσία η οποία του παρέχεται από το νόμο, αν και συντρέχουν οι απαιτούμενοι γι' αυτό κατά νόμο όροι. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 473 παρ. 1 του ΚΠΔ, η προθεσμία για την άσκηση των ένδικων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της απόφασης η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημέρες και αρχίζει σε κάθε περίπτωση από την επίδοση της απόφασης. Τέλος, κατά τις διατάξεις, του άρθρου 476 παρ. 1 και 2 του ΚΠΔ, το ένδικο μέσο απορρίπτεται ως απαράδεκτο, εκτός άλλων περιπτώσεων, και όταν ασκήθηκε εκπροθέσμως. Κατά της απόφασης που απορρίπτει την έφεση ως εκπρόθεσμη είναι επιτρεπτή η άσκηση αιτήσεως αναίρεσης, για όλους τους λόγους που περιοριστικά αναφέρονται στη διάταξη του άρθρου 510 του ίδιου Κώδικα, μεταξύ των οποίων και η ελλιπής αιτιολογία της, με την προϋπόθεση ότι αυτοί αναφέρονται στην ορθότητα της κρίσεως για το απαράδεκτο. Η απόφαση, με την οποία απορρίπτεται το ένδικο μέσο της έφεσης ως απαράδεκτο, λόγω εκπρόθεσμης άσκησής του, για να έχει την απαιτούμενη από τις διατάξεις των άρθρων 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ. Δ' ΚΠΔ λόγο αναίρεσης, πρέπει να διαλαμβάνει το χρόνο επίδοσης στον εκκαλούντα της προσβαλλόμενης με την έφεση αποφάσεως, αν απαγγέλθηκε απόντος τούτου, και το χρόνο ασκήσεως της έφεσης, καθώς και το αποδεικτικό από το οποίο προκύπτει η επίδοση, χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό των στοιχείων εγκυρότητας του αποδεικτικού και της επιδόσεως (Ολ.ΑΠ 6/1994 και 4/1995). Σε περίπτωση, όμως, που με την έφεση αμφισβητούνται ο τόπος κατοικίας εκείνου που ασκεί το ένδικο μέσο και το άγνωστο της διαμονής του, που συνεπάγεται αδυναμία γνώσης της επίδοσης, και προβάλλεται ότι, κατά τον κρίσιμο χρόνο της επίδοσης, αυτός διέμενε σε ορισμένο τόπο και διεύθυνση, πρέπει επίσης να διαλαμβάνεται στην απορριπτική απόφαση σχετική αιτιολογία, αλλιώς ιδρύεται ο ανωτέρω, από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του Κ.Π.Δ. λόγος αναίρεσης. Μεταξύ των λόγων ακυρότητας της επίδοσης, οι οποίοι πρέπει να προβάλλονται υποχρεωτικά με την έφεση κα επί των οποίων, εφόσον προβάλλονται, πρέπει το δικαστήριο της ουσίας να διαλάβει στην απορριπτική της εφέσεως απόφαση πλήρη αιτιολογία, είναι και ότι η επίδοση ως αγνώστου διαμονής έγινε χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτής, μολονότι δηλαδή ο εκκαλών κατηγορούμενος είχε "γνωστή διαμονή". Κατά την μέχρι τούδε νομολογία του Αρείου Πάγου, ως άγνωστης διαμονής πρόσωπο θεωρείται, κατά τις διατάξεις του άρθρου 156 παρ.1 και 2 του ίδιου Κώδικα, εκείνος που απουσιάζει από τον τόπο της κατοικίας του και η διαμονή του είναι άγνωστη για τη Δικαστική (Εισαγγελική) Αρχή που έχει εκδώσει το προοριζόμενο για επίδοση έγγραφο ή έχει παραγγείλει την επίδοση του, έστω και αν αυτή είναι γνωστή σε τρίτους, όπως είναι ακόμη και άλλη Εισαγγελική Αρχή ή και Αστυνομική Αρχή. Τόπος δε κατοικίας θεωρείται εκείνος τον οποίο έχει δηλώσει ο κατηγορούμενος, κατά το άρθρο 273 παρ. 1 του ΚΠΔ, κατά την προανάκριση που τυχόν έχει ενεργηθεί και, σε περίπτωση αλλαγής κατοικίας, εκείνος που έχει δηλώσει στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή και, αν δεν έχει ενεργηθεί προανάκριση ή ο κατηγορούμενος δεν εμφανίσθηκε κατ' αυτήν, ως τόπος κατοικίας θεωρείται εκείνος που αναφέρεται στη μήνυση ή την έγκληση. Κατ' ορθή όμως ερμηνεία των

διατάξεων αυτών, του ΚΠΔ, στην περίπτωση που δεν έχει ενεργηθεί προανάκριση ή ο κατηγορούμενος δεν εμφανίσθηκε κατ' αυτήν και δεν έχει δηλώσει διεύθυνση κατοικίας, κατά το άρθρο 273 του ΚΠΔ, δεν μπορεί άνευ ετέρου να θεωρείται ως άγνωστης διαμονής, από μόνο το γεγονός ότι αναζητήθηκε στην αναγραφόμενη στην έγκληση ή τη μήνυση διεύθυνση κατοικίας, από την οποία και απουσίαζε, διότι, διαφορετικά, ενδέχεται η γνωστοποιηθείσα από το μηνυτή διεύθυνση της κατοικίας του κατηγορουμένου να είναι εσφαλμένη, με συνέπεια ο τελευταίος να αγνοεί την σε βάρος του ποινική διαδικασία, η οποία έτσι διεξάγεται ερήμην του, κατά παραβίαση της αρχής της δίκαιης δίκης που θεσπίζει το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, περιεχόμενο της οποίας είναι, όπως προεκτέθηκε, η διασφάλιση της ακώλυτης πρόσβασης στο δικαστήριο και της επαρκούς δικαστικής ακρόασης. Τα παραπάνω ισχύουν και όταν δεν έχει ενεργηθεί προανάκριση ή ο κατηγορούμενος δεν εμφανίσθηκε κατ' αυτήν, και, σε περίπτωση μεταβολής της κατοικίας του, αυτός δεν δήλωσε στην Εισαγγελική Αρχή που έχει εκδώσει το προς επίδοση έγγραφο τη νέα διεύθυνση της κατοικίας του. Δηλαδή και στην τελευταία περίπτωση ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως άγνωστης διαμονής από μόνο το γεγονός ότι αναζητήθηκε στην αναγραφόμενη στην έγκληση ή τη μήνυση διεύθυνση κατοικίας, από την οποία και απουσίαζε. Συνακόλουθα, εφόσον με την έφεση του κατηγορουμένου προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο της επίδοσης της απόφασης ήταν γνωστής διαμονής, αφού διέμενε σε ορισμένο τόπο και διεύθυνση διαφορετική από εκείνη στην οποία αναζητήθηκε και δεν βρέθηκε, και ως εκ τούτου η επίδοση της απόφασης ως άγνωστης διαμονής είναι άκυρη, το Εφετείο έχει την υποχρέωση να ερευνήσει κατ' ουσία τον εν λόγω ισχυρισμό, αξιολογώντας και συνεκτιμώντας όλα τα προσκομιζόμενα από τον κατηγορούμενο στοιχεία (έγγραφα, καταθέσεις μαρτύρων κ.λ.π.) από τα οποία προκύπτει η κατά τον κρίσιμο χρόνο διεύθυνση του κατηγορουμένου και να μη βασισθεί μόνο στο αποδεικτικό επιδόσεως της απόφασης. Η θέση αυτή συμπορεύεται και προς τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΔΑ), το οποίο με τις από 14.1.2010 και 28.5.2009 αποφάσεις του, στις υποθέσεις Ρορονίτσι κατά Ελλάδας και Εlyasίη κατά Ελλάδας, αντίστοιχα, αποφάνθηκε ότι, εφόσον το Εφετείο, που απέρριψε την έφεση του κατηγορουμένου, ως εκπρόθεσμη, βασίστηκε μόνο στο αποδεικτικό επιδόσεως της εκκαλούμενης απόφασης ως άγνωστης διαμονής, χωρίς να συνεκτιμήσει τα προσκομιζόμενα ενώπιον του στοιχεία από τα οποία προέκυπτε η κατά τον κρίσιμο χρόνο διεύθυνση του κατηγορουμένου, παραβιάζεται η διάταξη του άρθρου 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ, ενόψει μάλιστα του ότι, όταν οι πολίτες δεν έχουν καμία γνώση των σε βάρος τους κατηγοριών, δεν συντρέχει λόγος για τον οποίο πρέπει να ενημερώνουν από μόνοι τους την εισαγγελία για κάθε αλλαγή της διεύθυνσης κατοικίας τους.

Στην προκειμένη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη υπ' αριθ. 42137/2011 απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, όπως από αυτή προκύπτει, απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, λόγω εκπρόθεσμης ασκήσεώς της, η έφεση με αριθμό εκθέσεως 8736/6-6-2008 του ήδη αναιρεσίοντος - κατηγορουμένου, εκπροσωπηθέντος στη δίκη από το συνήγορο του, κατά της υπ' αριθ. 51959/2001 αποφάσεως του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, με την οποία είχε καταδικασθεί αυτός, ερήμην, για μη έγκαιρη καταβολή εργοδοτικών και εργατικών εισφορών ΙΚΑ, σε συνολική ποινή φυλακίσεως σαράντα οκτώ (48) μηνών, μετατραπέισα σε χρηματική, και χρηματική ποινή ενός εκατομμυρίου διακοσίων πενήντα χιλιάδων (1.250.000) δραχμών. Από την ανωτέρω έφεση, η οποία παραδεκτώς επισκοπείται από τον Άρειο Πάγο, για την έρευνα του παραδεκτού και βασίμου των λόγων της αναιρέσεως, προκύπτει ότι ο ήδη αναιρεσίων, προκειμένου να δικαιολογήσει το εκπρόθεσμο της ασκήσεώς της, είχε προβάλει ότι "ουδέποτε έλαβε γνώση αυτής, ως τις 28-5-08 οπότε και συνελήφθη, καθώς αναζητήθηκε στην οδό ..., από όπου είχε μετοικήσει, με αποτέλεσμα η απόφαση που προσβάλλεται να του έχει επιδοθεί ως αγνώστου διαμονής, μολονότι αυτός είχε μόνιμη διαμονή στην οδό ... στην ..., η

οποία ήταν γνωστή στην Εισ. Πλημ. Αθηνών, καθώς προκύπτει και από άλλα κλητήρια θεσπίσματα που του επιδόθηκαν το ίδιο διάστημα", δηλαδή είχε προβάλει, με την έφεσή του, ακυρότητα της επιδόσεως της εκκαλούμενης αποφάσεως ως "άγνωστης διαμονής". Κατά τη συζήτηση επί της οποίας εκδόθηκε η ως άνω απόφαση, ο εκκαλών - κατηγορούμενος, όπως προκύπτει από την επισκόπηση των πρακτικών, είχε προτείνει, δια του συνηγόρου του, τον ισχυρισμό ότι η επίδοση σ' αυτόν της εκκαλούμενης αποφάσεως ως άγνωστης διαμονής ήταν άκυρη, γιατί, κατά τον κρίσιμο χρόνο της επιδόσεως, είχε γνωστή διαμονή (επί της οδού ... αριθ. 25 στην ...), προς απόδειξη δε του ισχυρισμού του αυτού είχε προσκομίσει αντίγραφο φορολογικών δηλώσεων των οικονομικών ετών 2001, 2003 και 2007, αντίγραφο αποδείξεως βεβαιώσεως φόρου οικονομικού έτους 2002, κ.λπ., καθώς και την από 30-11-2001 προανακριτική του κατάθεση (επί άλλης υποθέσεως) ενώπιον της Πταισματοδίκου Πειραιώς, όπου είχε δηλώσει την ως άνω διεύθυνσή του, η οποία αναγράφεται και στην έκθεση εφέσεως και στην οποία του επιδόθηκε το υπ' αριθ. 6243/23-11-2002 κλητήριο θέσπισμα της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών Πειραιώς για να παραστεί στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Πειραιώς στις 4-3-2003. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο απέρριψε τον ισχυρισμό του και, στη συνέχεια, έκρινε την έφεση εκπρόθεσμη, με την αιτιολογία ότι: "... προκύπτει ότι η υπ' αριθμό 51959/2001 ερήμην απόφαση ... επιδόθηκε ως αγνώστου διαμονής την 24-6-2004 στην αρμόδια δημοτική υπάλληλο Ε. Λ., που είχε ορίσει ο Δήμαρχος Αθηνών (ως τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του κατηγορουμένου), την οποία τοιχοκόλλησε αυθημερόν στο δημοσιότερο μέρος του Δήμου Αθηναίων, διότι ο κατηγορούμενος απουσίαζε από τον τόπο της κατοικίας του σε άγνωστο μέρος για την Εισαγγελία Αθηνών, που είχε παραγγείλει την επίδοση της, μετά την άκαρπη αναζήτηση των αναφερόμενων στη διάταξη του άρθρου 156 παρ. 1 εδ. α' προσώπων. Κατά της αποφάσεως αυτής ο κατηγορούμενος, δια του πληρεξουσίου του δικηγόρου Δημητρίου Βαλάση, άσκησε την από 6-6-2008 έφεση του, η οποία ενεγράφη στα βιβλία εφέσεων του Πρωτοδικείου Αθηνών με αριθμό έκθεσης εφέσεως 8736/2008, στην οποία ο ως άνω πληρεξούσιος δικηγόρος διέλαβε, μεταξύ άλλων, τα εξής: "|... την παρούσα έφεση ασκεί εκπροθέσμως διότι ουδέποτε έλαβε γνώση αυτής έως τις 28.5.2008 οπότε συνελήφθη καθώς αναζητήθηκε στην οδό ..., απ' όπου είχε μετοικήσει με αποτέλεσμα η απόφαση που προσβάλλεται να του έχει επιδοθεί ως αγνώστου διαμονής, μολονότι αυτός είχε μόνιμη διαμονή στην οδό ... στην ..., η οποία ήταν γνωστή στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών καθώς προκύπτει και από άλλα κλητήρια θεσπίσματα που του επιδόθηκαν το ίδιο διάστημα". Ομοίως, η ίδια δήλωση επαναλήφθηκε στο ακροατήριο του παρόντος δικαστηρίου. Προβάλλει συνεπώς ο κατηγορούμενος με την έφεσή του σε συνδυασμό με τους δια πληρεξουσίου ισχυρισμούς του στο ακροατήριο, ακυρότητα της επιδόσεως, ως αγνώστου διαμονής ενόψει του ότι κατά τον χρόνο επίδοσης της εκκαλούμενης ήταν γνωστής τοιαύτης Ο ανωτέρω ισχυρισμός είναι απορριπτέος ως ουσιαστικά αβάσιμος καθότι από την αποδεικτική διαδικασία ... και ειδικότερα από τα έγγραφα που ανεγνώσθησαν, την κατάθεση της μάρτυρος υπεράσπισης ... και από την υπόλοιπη συζήτηση, ανεξαρτήτως του ότι αποδείχθηκε ότι ο κατηγορούμενος κατά την επίδοση της εκκαλούμενης αποφάσεως δεν διατηρούσε πλέον κατοικία επί της οδού ... στην ..., δεν προέκυψε ότι αυτό ήταν γνωστό στην Εισαγγελία Πλημ/κών Αθηνών. Τούτο διότι ο κατηγορούμενος ουδόλως είχε καταστήσει γνωστή στην ανωτέρω Εισαγγελική Αρχή, που είχε παραγγείλει την επίδοση της εκκαλούμενης αποφάσεως την κατά τα άνω διεύθυνση της κατοικίας του επί της οδού ..., αρ. 25 στην ..., ούτε αποδείχθηκε ότι η διεύθυνση αυτή είχε περιέλθει, κατά κάποιο άλλο τρόπο σε γνώση της εισαγγελικής αρχής, που παράγγειλε την επίδοση. Βέβαια ο κατηγορούμενος προκειμένου να αποδείξει ότι ήταν γνωστής διαμονής επικαλείται και προσκομίζει κατ' αρχήν έγγραφα συναλλαγών του με διάφορες δημόσιες αρχές [Δ.Ο.Υ. κ.λπ.], πλην όμως, όπως εκτέθηκε στη μείζονα σκέψη της παρούσας, ως άγνωστης διαμονής θεωρείται εκείνος που απουσιάζει από τον τόπο της κατοικίας του και η

διαμονή του είναι άγνωστη για την δικαστική αρχή που έχει εκδώσει το προοριζόμενο για την επίδοση έγγραφο ή έχει παραγγείλει την επίδοσή του, έστω και αν αυτή είναι γνωστή σε τρίτους. Ομοίως, η από τον εκκαλούντα προσκομιδή του με αρ. 6243/23-11-2002 κλητηρίου θεσπίσματος του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Πειραιά καθώς και της από 30-11-2001 αίτησής του προς την Πταισματοδίκη Πειραιά δεν αναιρεί το γεγονός ότι αυτός θεωρείται ως άγνωστης διαμονής, εφόσον, σύμφωνα με όσα επίσης εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσας, δεν αρκεί, προκειμένου να θεωρηθεί γνωστής διαμονής, η κατοικία του να είναι γνωστή σε άλλη Εισαγγελική Αρχή, όπως εν προκειμένω είναι η Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Πειραιά, ή σε άλλη Αστυνομική Αρχή. Γνωστής διαμονής θα ήταν ο κατηγορούμενος και η επίδοση θα έπασχε ακυρότητα, μόνον εάν η κατοικία του ήταν γνωστή στην αρχή που παρήγγειλε την επίδοση της απόφασης, ήτοι στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών. Κατά τον τρόπο αυτό η επίδοση της εκκαλουμένης στον κατηγορούμενο ως αγνώστου διαμονής ήταν έγκυρη, ορθά δε αυτός αναζητήθηκε στην διεύθυνση που αναγραφόταν στη μήνυση, και επομένως από τότε άρχιζε η πιο πάνω προθεσμία άσκησης της έφεσης. Σημειωτέον ότι ενόψει του ότι η επίδοση της εκκαλουμένης έγινε πριν από μια επταετία, δεν μπορεί να υιοθετηθεί η άποψη ότι η Εισαγγελία Αθηνών όφειλε να γνωρίζει τη νέα διεύθυνση κατοικίας του εκκαλούντος από άλλες εισαγγελικές ή δημόσιες αρχές της χώρας, αφού δεν υπήρχε τέτοια εξέλιξη της μηχανογράφησης ούτε on-line σύνδεση υπηρεσιών. Κατά συνέπεια η κρινόμενη έφεση είναι εκπρόθεσμη, καθόσον ασκήθηκε μετά την τριακονθήμερη προθεσμία από την επίδοση της εκκαλουμένης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 473 παρ. 1 εδ. β' ΚΠΔ ...".

Με τις παραδοχές αυτές, το δικάσαν Τριμελές Πλημμελειοδικείο, στέρησε την απόφασή του από την απαιτούμενη από τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, αφού εκθέτει ότι, από τα αποδεικτικά μέσα που είχαν τεθεί ενώπιον του, δεν προέκυπτε ότι ο εκκαλών - κατηγορούμενος είχε δηλώσει οποιαδήποτε μεταβολή της κατοικίας του στην Εισαγγελική Αρχή που είχε παραγγείλει την επίδοση, χωρίς να αξιολογήσει, όπως έπρεπε, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, αν, από τα αποδεικτικά μέσα και μάλιστα από τα έγγραφα που είχε προσκομίσει ο ίδιος, (έγγραφα συναλλαγών με ΔΟΥ, αίτησή του προς τον Πταισματοδίκη Πειραιά, επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος της Εισαγγελίας Πειραιά κ.λ.π.) προέκυπτε ή όχι ότι αυτός, κατά τον κρίσιμο χρόνο της επιδόσεως της εκκαλούμενης αποφάσεως, είχε γνωστή διαμονή διάφορη από εκείνη, στην οποία αναζητήθηκε και δεν βρέθηκε, αρκεσθέν στην αιτιολογία ότι η Εισαγγελική Αρχή που είχε παραγγείλει την επίδοση, δεν γνώριζε την επικαλούμενη από αυτόν ως γνωστή κατοικία του, στην οδό ..., επειδή ο ίδιος δεν την είχε γνωστοποιήσει, ενώ η αιτιολογία αυτή δεν αρκεί, ενόψει του ότι, σ' αυτήν, δεν υπάρχει παραδοχή ότι ο κατηγορούμενος, γνώριζε ότι έχει ασκηθεί σε βάρος του ποινική δίωξη, ή ότι έχει εκδοθεί σε βάρος του καταδικαστική απόφαση, ώστε να έχει υποχρέωση να προβεί σε γνωστοποίηση της διεύθυνσης της κατοικίας του στην ανωτέρω Εισαγγελική Αρχή. Να σημειωθεί ότι, η κατά τα άνω, αναιρετική πλημμέλεια, της έλλειψης ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν αναιρείται από το γεγονός ότι ο κατηγορούμενος, όπως προκύπτει από την παραδεκτή επισκόπηση των εγγράφων της δικογραφίας, γνώριζε, ότι εκκρεμούσε η υπόθεσή του στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών, λόγω της επανειλημμένης εμφανίσεώς του σε αυτό, καίτοι είχε κλητευθεί ως άγνωστης διαμονής, κατά τις δικασίμους 23-2-1999, 18-2-2000, 16-5-2000 και 1-11-2000, κατά τις οποίες αναβλήθηκε η υπόθεσή του, και συνεπώς είχε υποχρέωση να δηλώσει την πραγματική του διεύθυνση στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, αφού έλαβε γνώση ότι εκκρεμεί σε βάρος του κατηγορία, οπότε θα μπορούσε να θεωρηθεί, ότι η δικονομική βλάβη που υπέστη ο αναιρεσείων οφείλεται σε δικές του παραλείψεις και όχι παραλείψεις της Εισαγγελίας ή του Δικαστηρίου, διότι τα πραγματικά αυτά περιστατικά δεν διαλαμβάνονται στις παραδοχές της προσβαλλομένης

απόφασης οι οποίες και δεν επιτρέπεται να συμπληρωθούν από το δικαστήριο του Αρείου Πάγου. Συνακόλουθα, κατά την κρατήσασα στο Δικαστήριο γνώμη, με το να θεωρήσει, η προσβαλλομένη απόφαση, χωρίς ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, την επίδοση στον κατηγορούμενο της εκκαλουμένης αποφάσεως ως άγνωστης διαμονής έγκυρη και να προχωρήσει, μετά από αυτά, στην απόρριψη της εφέσεως αυτού ως εκπρόθεσμης, αφενός υπερέβη αρνητικά την εξουσία του και αφετέρου προκάλεσε απόλυτη ακυρότητα στο ακροατήριο, συνιστάμενη στη στέρηση από τον αναιρεσείοντα - κατηγορούμενο του δικαιώματος του σε δίκαιη δίκη, που του παρέχεται από το υπερνομοθετικής ισχύος (άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος) άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ.

Κατά τη γνώμη τεσσάρων μελών, και δη, του Αντιπροέδρου Γεωργίου Χρυσικού και των Αρεοπαγιτών Ανδρέα Ξένου, Ευφημίας Λαμπροπούλου και Αθανασίου Καγκάνη, οι λόγοι αναίρεσης έπρεπε να απορριφθούν για τους ακόλουθους λόγους:

I. Η αίτηση αναιρέσεως κατά της αριθμ. 42137/2011 απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών με την οποία απορρίφθηκε η έφεση του αναιρεσείοντος κατηγορουμένου κατά της αριθμ. 51959/2001 απόφασης του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών ως απαράδεκτη, ως προς τους πρώτο, δεύτερο κατά το ένα σκέλος του και τρίτο από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Η, Δ και Α του ΚΠοινΔ λόγους αναιρέσεως περί υπερβάσεως εξουσίας, έλλειψης ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και απόλυτης ακυρότητας από την παραβίαση του υπερνομοθετικής ισχύος (άρθρου 28 παρ.1 του Συντάγματος άρθρου 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ) αντιστοίχως, εισήχθη στην Πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, μετά από την παραπομπή τους σ' αυτήν με την υπ' αριθμ. 455/2013 απόφαση του Ζ' Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, που έκρινε ομόφωνα ότι από τους πιο πάνω αναιρετικούς λόγους προκύπτουν ζητήματα που παρουσιάζουν γενικότερο ενδιαφέρον, "τοσούτω μάλλον καθόσον όταν οι πολίτες δεν έχουν καμία γνώση των σε βάρος τους κατηγοριών, δεν συντρέχει λόγος για τον οποίο πρέπει να ενημερώνουν από μόνοι τους την εισαγγελία για κάθε αλλαγή διεύθυνσης".

II. Με τους ως άνω λόγους αναιρέσεως ο αναιρεσείων πλήττει την προσβαλλόμενη απόφαση γιατί το Δικαστήριο, με το να δεχθεί ως έγκυρη την επίδοση της εκκαλουμένης αποφάσεως ως άγνωστης διαμονής, ενώ αυτός είχε γνωστή διαμονή χωρίς να συνεκτιμήσει και τα αποδεικτικά μέσα που είχε προσκομίσει, αλλά να βασιστεί μόνο στο αποδεικτικό επιδόσεως και στο ότι αυτός δεν είχε δηλώσει ποτέ τη διεύθυνση του στην Εισαγγελική Αρχή που είχε παραγγείλει την επίδοση και στη συνέχεια να απορρίψει την έφεση του ως εκπρόθεσμη, υπερέβη αρνητικά την εξουσία του, παραβιάζοντας συγχρόνως και τις αρχές της δίκαιης δίκης, όπως αυτές προδιαγράφονται στη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, αφού μεταφέρεται στους ώμους του πολίτη το βάρος να ημερώνει την (ορισμένη) Εισαγγελία για όποια μεταβολή της κατοικίας του, όταν μάλιστα αγνοεί την εκκρεμούσα σε βάρος του κατηγορία.

III. Τόπος κατοικίας στον οποίο γίνονται οι επιδόσεις των εγγράφων που αφορούν τον κατηγορούμενο θεωρείται εκείνος που ο ίδιος (κατηγορούμενος) έχει δηλώσει σύμφωνα με τα άρθρα 273 παρ. 1 και 31 παρ. 2 ΚΠοινΔ κατά την κυρία ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση (ως ύποπτος) και σε περίπτωση αλλαγής κατοικίας εκείνος που έχει δηλωθεί στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή. Αν δεν έχει ενεργηθεί κυρία ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση ή ο κατηγορούμενος δεν έχει εμφανισθεί κατ' αυτήν, ως τόπος κατοικίας θεωρείται εκείνος που αναφέρεται στην έγκληση ή στη μήνυση. Από τις προαναφερθείσες διατάξεις και εκείνες των άρθρων 428, 320 και 321 του ΚΠΔ για την κλήτευση προσώπου ως αγνώστου διαμονής, 429 παρ.2 ΚΠΔ για την υποχρέωση κατηγορουμένου που κλητεύθηκε ως αγνώστου διαμονής, εάν εκπροσωπηθεί από συγγενή του να δηλώσει το γνωστό και ορισμένο τόπο διαμονής, και 430 ΚΠΔ με την οποία ο ασκών την αίτηση ακύρωσης απόφασης που δικάσθηκε ως αγνώστου διαμονής, υποχρεούται να προσδιορίσει τη γνωστή διαμονή του,

προκύπτει ότι έχει υποχρέωση γνωστοποίησης της ακριβούς διεύθυνσης κατοικίας του στον Εισαγγελέα του Δικαστηρίου που εκκρεμεί η υπόθεση του, σε περίπτωση αλλαγής της, εκτός των άλλων περιπτώσεων, και ο κατηγορούμενος ο οποίος έλαβε γνώση με οποιονδήποτε τρόπο της εκκρεμότητας της σε βάρος του κατηγορίας (π.χ. κλήτευση του στη διεύθυνση κατοικίας, η οποία προέκυπε από τη μήνυση ή έγκληση και στην οποία δεν διέμενε πλέον, εμφάνιση του στο ακροατήριο πεντάκις και λήψη αναβολής εκδικάσεως της υποθέσεως του σε ρητή κάθε φορά δικάσιμο) ώστε να αποφευχθεί η τυχόν κλήτευση του στο μέλλον ως αγνώστου διαμονής. Τα προαναφερθέντα είναι σύμφωνα και με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ειδικότερα το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Υπόθεση Porovitsi κατά Ελλάδα - αριθμ. προσφυγής 53451/2007-απόφαση από 14-1-2010, υπόθεση Elyasin κατά Ελλάδα - αριθμ. προσφυγής 46929/2006 δέχθηκε (απόφαση από 28-5-2009) ότι δικαστήριο στο οποίο ο κατηγορούμενος προβάλλει ότι κακώς κλητεύθηκε ως αγνώστου διαμονής πρέπει: α) να αξιολογεί εκτός από το αποδεικτικό επιδόσεως και άλλα στοιχεία που προσκομίζει αυτός για την κατοικία του, όπως μαρτυρικές καταθέσεις, έγγραφα άλλων αρχών κλπ. και β) να ερευνά αν η Εισαγγελία εξάντλησε τις προσπάθειες της να εντοπίσει και να ανεύρει αυτόν. Αν δεν τηρηθεί η στάση αυτή και το δικαστήριο απορρίψει την έφεση του κλητευθέντος ως αγνώστου διαμονής κατηγορουμένου ως εκπρόθεσμη τότε αυτό παραβιάζει τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, "αφού οι πολίτες που δεν έχουν καμία γνώση των σε βάρος τους κατηγοριών δεν έχουν καμία υποχρέωση να ενημερώνουν από μόνοι τους την Εισαγγελία για κάθε αλλαγή διεύθυνσεως όταν αγνοούν τη σε βάρος τους κατηγορία και ποινική δίκη". Από τα προαναφερθέντα προκύπτουν τα εξής: α) Η Εισαγγελική Αρχή στις υποθέσεις που οδηγούνται στο ακροατήριο χωρίς προδικασία έχει υποχρέωση να αναζητήσει και να κλητεύσει τον κατηγορούμενο στη διεύθυνση κατοικίας που αναγράφεται στην έγκληση ή την μήνυση, ενώ αν αυτός στη διεύθυνση αυτή είναι άγνωστος υποχρεούται να τον αναζητήσει και σε άλλη διεύθυνση που ενδεχομένως προκύπτει από τον οικείο φάκελο της δικογραφίας ή στη διεύθυνση κατοικίας που προκύπτει, με αφορμή άλλες υποθέσεις του κατηγορουμένου, από το αρχείο της ίδιας εισαγγελικής αρχής ή και άλλης.

β) Όταν μετά τις παραπάνω αναζητήσεις ο κατηγορούμενος δεν εντοπισθεί σε συγκεκριμένη διεύθυνση κλητεύεται ως αγνώστου διαμονής. Σε περίπτωση που ο κλητευθείς ως αγνώστου διαμονής κατηγορούμενος εμφανιστεί στο ακροατήριο, αφού έλαβε γνώση με οποιοδήποτε τρόπο της σε βάρος του κατηγορίας, υποχρεούται να δηλώσει την πραγματική του κατοικία, ενώ αν δεν προβεί στη δήλωση αυτή τότε νόμιμα η εισαγγελική αρχή τον κλητεύει στη συνέχεια ή του επιδίδει την καταδικαστική απόφαση ως αγνώστου διαμονής, ιδιαίτερα στην περίπτωση που ο ίδιος γνώριζε τη δικάσιμο κατά την οποία εκδόθηκε η σε βάρος του ερήμην καταδικαστική απόφαση, και την εκκρεμούσα σε βάρος του κατηγορία.

γ) Το Δικαστήριο κατά την εκδίκαση εφέσεως κατηγορουμένου, στον οποίο η απόφαση επεδόθη ως αγνώστου διαμονής και λόγω τούτου η έφεση ασκήθηκε εκπροθέσμως, έχει υποχρέωση να ερευνήσει τον προβαλλόμενο από τον κατηγορούμενο ισχυρισμό ότι κατά τον χρόνο επίδοσης της αποφάσεως ήταν γνωστής διαμονής και όχι αγνώστου και ως εκ τούτου ακύρως επεδόθη η απόφαση ως αγνώστου διαμονής, κατά την έρευνα δε του ισχυρισμού αυτού και ιδιαίτερα περί του κατά πόσο δημιουργήθηκε απόλυτη ακυρότητα να συνεκτιμήσει όχι μόνον το αποδεικτικό επιδόσεως αλλά και όλα τα στοιχεία του φακέλου καθώς και όλα τα προσκομισθέντα από τον κατηγορούμενο στοιχεία (καταθέσεις μαρτύρων, έγγραφα άλλων αρχών κλπ) από τα οποία προκύπτει η γνώση του κατηγορουμένου για την σε εξέλιξη σε βάρος του ποινική διαδικασία.

IV. Η προθεσμία για την άσκηση των ενδίκων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της αποφάσεως. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της αποφάσεως, η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η

διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημέρες και αρχίζει από την επίδοση της αποφάσεως (άρθρο 473 παρ. 1 ΚΠοινΔ). Εξάλλου η απόφαση που απορρίπτει το ένδικο μέσο της εφέσεως ως εκπρόθεσμο, για να έχει την απαιτούμενη από τις διατάξεις των άρθρων 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠοινΔ ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία πρέπει να διαλαμβάνει το χρόνο της επιδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και εκείνον της ασκήσεως του ενδίκου μέσου, καθώς και το αποδεικτικό από το οποίο προκύπτει η επίδοση. Σε περίπτωση όμως που με το ένδικο μέσο αμφισβητούνται ο τόπος κατοικίας εκείνου που ασκεί το ένδικο μέσο και το άγνωστο της διαμονής του ως και η εντεύθεν αδυναμία γνώσης της επιδόσεως, πρέπει επίσης να διαλαμβάνεται στην απόφαση σχετική αιτιολογία άλλως ιδρύεται ο κατ' άρθρο 510 παρ.1 στοιχ.Δ' λόγος αναιρέσεως. Απόλυτη δε ακυρότητα κατά τη διάταξη του αρθρ.171 Κ.Π.Δ. όπως αντικ. με το άρθρο 11 παρ.2 του Ν. 3904/2010, η οποία λαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως υπόψη από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και στον Άρειο Πάγο, προκαλείται μεταξύ των άλλων και αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις που καθορίζουν "την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων του που του παρέχονται από το νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα". Το Δικαστήριο του Αρείου Πάγου όταν εκδικάζει αίτηση αναιρέσεως κατά ποινικής απόφασης, με λόγους που αφορούν απόλυτη ακυρότητα κατά την προαναφερθείσα έννοια κατά την άσκηση της προαναφερθείσας και αυτεπαγγέλτως δικαιοδοσίας του, επισκοπεί επιτρεπτά όλα τα στοιχεία της ποινικής δικογραφίας, για να καταλήξει τελικά στην κρίση εάν, από τις διαπιστούμενες συνθήκες, όπως προκύπτουν από τον έλεγχο της δικογραφίας, συντελέσθηκε πράγματι παραβίαση των δικαιωμάτων του αναιρεσείοντος κατηγορουμένου κατά την προαναφερθείσα έννοια.

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα έγγραφα του φακέλου της δικογραφίας, τα οποία επισκοπούνται επιτρεπώς, κατά την προαναφερθείσα έννοια από το Δικαστήριο της ολομέλειας για την έρευνα των αναιρετικών λόγων προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο αναιρεσείων κατηγορούμενος ύστερα από την από 14-4-1997 μήνυση του Διευθυντή του

Υποκαταστήματος ΙΚΑ Αθηνών, παραπέμφθηκε με απευθείας κλήση ενώπιον του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών προκειμένου να δικάσθει για το αδίκημα της μη έγκαιρης καταβολής εργοδοτικών και εργατικών εισφορών. Πρώτη δικάσιμος εκδίκασης της ως άνω κατηγορίας ορίσθηκε η 23-2-1999. Κατ' αυτήν κλητεύθηκε στις 20-1-1999 για να εμφανιστεί στο ως άνω Δικαστήριο ως αγνώστου διαμονής, επειδή αναζητήθηκε στην οδό ..., που αναφερόταν ως κατοικία του στη μήνυση του Διευθυντή του ΙΚΑ, αλλά ήταν άγνωστος. Ωστόσο, εμφανίσθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου και κατόπιν αιτήματος αυτού και των λοιπών συγκατηγορουμένων του η εκδίκαση της υπόθεσης αναβλήθηκε αορίστως προκειμένου να προσκομισθεί επιμέλεια των κατηγορουμένων βεβαίωση ρύθμισης οφειλής (βλ. αριθμ. 23947/23-2-1999 απόφαση Μον. Πλημ. Αθηνών), όμως ο ήδη αναιρεσείων - κατηγορούμενος, παρά την κλήτευση του ως αγνώστου διαμονής, δεν δήλωσε κατά την εμφάνιση του στο ακροατήριο για πρώτη φορά τη διεύθυνση της πραγματικής του κατοικίας, καίτοι παρά την κλήτευση του ως αγνώστου διαμονής είχε λάβει γνώση την σε βάρος του εκκρεμούσα κατηγορία και την δικάσιμο και προσήλθε στο Δικαστήριο κατά την ορισθείσα δικάσιμο χωρίς να αντιλέξει για την κλήτευση του ως αγνώστου διαμονής. Ορίσθηκε νέα δικάσιμο εκδίκασης της ως άνω κατηγορίας η 18-2-2000 και κλητεύθηκε από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών στις 2-11-1999, για να εμφανιστεί στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών στη νέα δικάσιμο της 18-2-2000, πάλι ως αγνώστου διαμονής, επειδή αναζητήθηκε και πάλι στην οδό ... αριθμ. 15, η οποία αναγραφόταν ως κατοικία του στη μήνυση του ΙΚΑ, αλλά ήταν άγνωστος. Κατά τη δικάσιμο αυτή εμφανίσθηκε ξανά στο Δικαστήριο για δεύτερο φορά και εκδόθηκε παρόντος αυτού η αριθμ. 21039/2000 απόφαση του Μονομελούς

Πλημμελειοδικείου Αθηνών, με την οποία αναβλήθηκε η υπόθεση, κατ' άρθρο 349 ΚΠοινΔ, για τον απόντα συγκατηγορούμενο του Κ. Π. και για το ενιαίο της κρίσης για τους λοιπούς παρόντες κατηγορούμενους σε ρητή δικάσιμο, την 16-5-2000. Όμως και πάλι, παρά την κλήτευση του ως αγνώστου διαμονής δεν δήλωσε τη διεύθυνση της πραγματικής του κατοικίας. Στη νέα δικάσιμο της 16-5-2000 ο αναιρεσείων είναι παρών για τρίτη φορά και εκδίδεται η αριθμ. 507116/2000 απόφαση του ως άνω Δικαστηρίου, επίσης αναβλητική σε ρητή δικάσιμο την 1-11-2000. Στη δικάσιμο της 1-11-2000 εμφανίσθηκε ξανά ο αναιρεσείων- κατηγορούμενος για τέταρτη φορά και εκδόθηκε η αριθμ. 102457/2000 αναβλητική απόφαση σε ρητή δικάσιμο την 16-2-2001. Στη δικάσιμο αυτή, παρόντος του αναιρεσείοντος - κατηγορουμένου για πέμπτη φορά αναβλήθηκε για μια ακόμη φορά η υπόθεση σε ρητή δικάσιμο την 30-4-2001, προκειμένου να προσκομισθεί βεβαίωση περί ρυθμίσεως του χρέους. Στην τελευταία αυτή δικάσιμο, της 30-4-2001, δεν εμφανίσθηκε στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών ο αναιρεσείων-κατηγορούμενος και οι συγκατηγορούμενοι του και εκδόθηκε η αριθμ. 51959/2001 απόφαση του ως άνω Δικαστηρίου, με την οποία καταδικάστηκε αυτός, ερήμην, για μη έγκαιρη καταβολή εργοδοτικών και εργατικών εισφορών ΙΚΑ, σε συνολική ποινή φυλακίσεως σαράντα οκτώ (48) μηνών, μετατραπείσα σε χρηματική και χρηματική ενός εκατομμυρίου διακοσίων πενήντα χιλιάδων (1.250.000) δραχμών. Η αριθμ. 51959/2001 καταδικαστική απόφαση επιδόθηκε στον αναιρεσείοντα - κατηγορούμενο την 24-6-2004, ως αγνώστου διαμονής, επειδή δεν ανευρέθη στην από το φάκελο και τη μήνυση προκύπτουσα διεύθυνση κατοικίας του στην οδό ... αριθμ. 15, ενώ εξάλλου ο ίδιος δεν είχε δηλώσει ποτέ στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών τη νέα του διεύθυνση, μολονότι γνώριζε πλέον την εκκρεμούσα σε βάρος του κατηγορία κατά τις διαδοχικές (πέντε) εμφανίσεις του στο ακροατήριο. Κατ' αυτής άσκησε την 6-6-2008, ήτοι εκπροθέσμως, την αριθμ. 8736/6-6-2008 έφεση του. Η έφεση αυτή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, λόγω εκπροθέσμου ασκήσεως της, με την αριθμ. 42137/2011 απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, ενώπιον του οποίου εκπροσωπήθηκε από συνήγορο. Στη ρηθείσα έφεση του ο αναιρεσείων, προκειμένου να δικαιολογήσει το εκπρόθεσμο της ασκήσεως της, είχε προβάλει τον ισχυρισμό ότι "ουδέποτε έλαβε γνώση αυτής ως τις 28-5-2008 οπότε και συνελήφθη, καθώς αναζητήθηκε στην οδό ..., από όπου είχε μετοικήσει με αποτέλεσμα η απόφαση που προσβάλλεται να του έχει επιδοθεί ως αγνώστου διαμονής, μολονότι αυτός είχε μόνιμη διαμονή στην οδό ... στην ..., η οποία ήταν γνωστή στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών, καθώς προκύπτει και από άλλα κλητήρια θεσπίσματα που του επιδόθηκαν το ίδιο διάστημα". Εξάλλου, κατά την εκδίκαση της εφέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η ως άνω απόφαση ο αναιρεσείων και τότε εκκαλών, είχε προτείνει, δια του συνηγόρου του, τον ισχυρισμό ότι η επίδοση σ' αυτόν της εκκαλουμένης αποφάσεως ως άγνωστης διαμονής ήταν άκυρη, γιατί, κατά τον κρίσιμο χρόνο της επιδόσεως, είχε γνωστή διαμονή (επί της οδού ... στην ...), προς απόδειξη δε του ισχυρισμού του αυτού είχε προσκομίσει αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων των οικονομικών ετών 2001, 2003 και 2007, αντίγραφο αποδείξεως βεβαιώσεως φόρου οικονομικού έτους 2002, κλπ., καθώς και την από 30-11-2001 προανακριτική του κατάθεση (επί άλλης υποθέσεως) ενώπιον της Πταισματοδίκου Πειραιώς, όπου είχε δηλώσει την ως άνω διεύθυνση του, η οποία αναγράφεται και στην έκθεση εφέσεως και στην οποία του επιδόθηκε το υπ' αριθμ. 6243/23-11-2002 κλητήριο θέσπισμα της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών Πειραιώς για να παραστεί στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Πειραιώς στις 4-3-2003.

Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο απέρριψε τον ισχυρισμό του και, στη συνέχεια, έκρινε την έφεση εκπρόθεσμη, με την ακόλουθη αιτιολογία: "... προκύπτει ότι η υπ' αριθμ. 51959/2001 ερήμην απόφαση ... επιδόθηκε ως αγνώστου διαμονής την 24-6-2004 στην αρμόδια δημοτική υπάλληλο Ε. Α., που είχε ορίσει ο Δήμαρχος ... (ως τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του κατηγορουμένου), την οποία τοιχοκόλλησε αυθημερόν στο δημοσιότερο μέρος του Δήμου ..., διότι ο

κατηγορούμενος απουσίαζε από τον τόπο της κατοικίας του σε άγνωστο μέρος για την Εισαγγελία Αθηνών, που είχε παραγγείλει την επίδοση της, μετά την άκαρπη αναζήτηση των αναφερομένων στη διάταξη του άρθρου 156 παρ. 1 εδ. α' προσώπων. Κατά της αποφάσεως αυτής ο κατηγορούμενος, δια του πληρεξουσίου του δικηγόρου Δημητρίου Βαλάση, άσκησε την από 6-6-2008 έφεση του, η οποία ενεγράφη στα βιβλία εφέσεων του Πρωτοδικείου Αθηνών με αριθμό έκθεσης εφέσεως .../2008, στην οποία ο ως άνω πληρεξούσιος δικηγόρος διέλαβε, μεταξύ άλλων, τα εξής: "...". Ομοίως, η ίδια δήλωση επαναλήφθηκε στο ακροατήριο του παρόντος δικαστηρίου. Προβάλλει συνεπώς ο κατηγορούμενος με την έφεση του σε συνδυασμό με τους δια πληρεξουσίου ισχυρισμούς του στο ακροατήριο, ακυρότητα της επιδόσεως, ως αγνώστου διαμονής, ενόψει του ότι κατά τον χρόνο επίδοσης της εκκαλουμένης ήταν γνωστής τοιαύτης [...]. Ο ανωτέρω ισχυρισμός είναι απορριπτέος ως ουσιαστικά αβάσιμος καθότι ... ανεξαρτήτως του ότι αποδείχθηκε ότι ο κατηγορούμενος κατά την επίδοση της εκκαλουμένης αποφάσεως δεν διατηρούσε πλέον κατοικία επί της οδού ... στην ..., δεν προέκυψε ότι αυτό ήταν γνωστό στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Αθηνών. Τούτο διότι ο κατηγορούμενος ουδόλως είχε καταστήσει γνωστή στην ανωτέρω Εισαγγελική Αρχή, που είχε παραγγείλει την επίδοση της εκκαλουμένης αποφάσεως την κατά τα άνω διεύθυνση της κατοικίας του επί της οδού ... στην ..., ούτε αποδείχθηκε ότι η διεύθυνση αυτή είχε περιέλθει, κατά κάποιο άλλο τρόπο σε γνώση της εισαγγελικής αρχής, που παράγγειλε την επίδοση. Βέβαια ο κατηγορούμενος προκειμένου να αποδείξει ότι ούτε ήταν γνωστής διαμονής επικαλείται και προσκομίζει κατ' αρχήν έγγραφα συναλλαγών του με διάφορες δημόσιες αρχές [Δ.Ο.Υ. κλπ.], πλην όμως, όπως εκτέθηκε στη μείζονα σκέψη της παρούσας, ως άγνωστης διαμονής θεωρείται εκείνος που απουσιάζει από τον τόπο της κατοικίας του και η διαμονή του είναι άγνωστη για τη δικαστική αρχή που έχει εκδώσει το προοριζόμενο για την επίδοση έγγραφο ή έχει παραγγείλει την επίδοση του, έστω και αν αυτή είναι γνωστή σε τρίτους. Ομοίως, η από τον εκκαλούντα προσκομιδή του με αρ. .../23-11-2002 κλητηρίου θεσπίσματος του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Πειραιά καθώς και της από 30-11-2001 αίτησης του προς την Πταισματοδίκη Πειραιά δεν αναιρεί το γεγονός ότι αυτός θεωρείται ως άγνωστης διαμονής, εφόσον, σύμφωνα με όσα επίσης εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσας, δεν αρκεί, προκειμένου να θεωρηθεί γνωστής διαμονής, η κατοικία του να είναι γνωστή σε άλλη Εισαγγελική Αρχή, όπως εν προκειμένω είναι η Εισαγγελία Πλημμελειοδικών Πειραιά ή σε άλλη Αστυνομική Αρχή. Γνωστής διαμονής θα ήταν ο κατηγορούμενος και η επίδοση θα έπασχε ακυρότητας, μόνον εάν η κατοικία του ήταν γνωστή στην αρχή που παρήγγειλε την επίδοση της απόφασης, ήτοι στην Εισαγγελία Πλημμελειοδικών. Κατά τον τρόπο αυτό η επίδοση της εκκαλουμένης στον κατηγορούμενο ως αγνώστου διαμονής ήταν έγκυρη, ορθά δε αυτός αναζητήθηκε στη διεύθυνση που αναγραφόταν στη μήνυση, και επομένως από τότε άρχιζε η πιο πάνω προθεσμία άσκησης της έφεσης. Σημειωτέον ότι ενόψει του ότι η επίδοση της εκκαλουμένης έγινε πριν από μια επταετία, δεν μπορεί να υιοθετηθεί η άποψη ότι η Εισαγγελία Αθηνών όφειλε να γνωρίζει τη νέα διεύθυνση κατοικίας του εκκαλούντος από άλλες εισαγγελικές ή δημόσιες αρχές της χώρας, αφού δεν υπήρχε τέτοια εξέλιξη της μηχανογράφησης ούτε on-line σύνδεση υπηρεσιών. Κατά συνέπεια η κρινόμενη έφεση είναι εκπρόθεσμη, καθόσον ασκήθηκε μετά την τριακονθήμερη προθεσμία από την επίδοση της εκκαλουμένης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 473 παρ. 1 εδ.β' ΠΔ ...".

Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα προκύπτουν κατά τη γνώμη της μειοψηφίας τα ακόλουθα: α) Ορθώς και εγκύρως επιδόθηκε καταδικαστική απόφαση στον αναιρεσείοντα ως αγνώστου διαμονής, αφού για την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών η επί της οδού ... στην ... διεύθυνση κατοικίας του ήταν άγνωστη, ο ίδιος δε (αναιρεσείων) ο οποίος εγνώριζε ότι εκκρεμούσε η υπόθεση του στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών, λόγω της επανειλημμένης εμφανίσεως του ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού, δεν εδήλωσε την πραγματική του διεύθυνση στην

Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, ώστε τα αφορώντα την πιο πάνω υπόθεση έγγραφα να επιδίδονται σ' αυτή, και συνεπώς η δικονομική βλάβη που υπέστη οφείλεται σε δικές του παραλείψεις και όχι της Εισαγγελίας ή του Δικαστηρίου, δεν μπορεί να προταθεί από τον ίδιο (άρθρο 173 παρ.3 Κ.Π.Δ.), αλλά ούτε και να κηρυχθεί από το Δικαστήριο του Αρείου Πάγου έστω και στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας.

β) Δεν δύναται να τεθεί θέμα απολύτου ακυρότητας αφ ενός λόγω "ακύρου επιδόσεως" της αποφάσεως και αφ' ετέρου λόγω παραβιάσεως του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ επειδή δήθεν λόγω της ακύρου επιδόσεως ως αγνώστου διαμονής, δεν έλαβε γνώση της καταδικαστικής αποφάσεως που εκδόθηκε εναντίον του, ώστε να είναι σε θέση να ασκήσει τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από το νόμο, να εμφανισθεί στο Δικαστήριο προκειμένου να αντιτάξει τους ισχυρισμούς του σχετικά με τη βασιμότητα της κατηγορίας, για την οποία καταδικάσθηκε ερήμην πρωτοδικώς και να τύχει έτσι δίκαιης δίκης, διότι, όπως ήδη αναφέρθηκε, τελούσε σε γνώσει του ότι εκκρεμούσε η υπόθεση σε βάρος του, όπως επίσης τελούσε σε γνώσει του ότι η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών δεν γνώριζε τη νέα διεύθυνση κατοικίας του, την οποία αυτός ουδέποτε γνωστοποίησε, καίτοι είχε υποχρέωση, καίτοι κάθε φορά επληροφορείτο τη δικάσιμο παρά την κλήτευση του ως αγνώστου διαμονής. Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών με την προσβαλλόμενη απόφαση του αιτιολόγησε πλήρως την απόρριψη της εφέσεως αξιολογώντας όλο το αποδεικτικό υλικό που επικαλέστηκε και προσκόμισε ο ήδη αναιρεσείων-εκκαλών, ρητά δε δέχθηκε ως αποδεικτέο και το κρίσιμο γεγονός ότι η επικαλούμενη από τον κατηγορούμενο Δ/ση (...) δεν περιήλθε με οποιοδήποτε τρόπο σε γνώση της Εισαγγελέως που παρήγγειλε την επίδοση, ενώ ο αναιρεσείων - κατηγορούμενος σε κανένα σημείο της διαδικασίας δεν επικαλέσθηκε ακυρότητα της κλητεύσεώς του ως αγνώστου διαμονής.

Συνεπώς, οι πρώτος, δεύτερος, κατά το ένα σκέλος του, και τρίτος λόγοι αναιρέσεως της κρινόμενης αίτησης αναιρέσεως, οι οποίοι παραπέμφθηκαν στην Πλήρη Ολομέλεια ως ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος, είναι αβάσιμοι και ως εκ τούτου απορριπτέοι.

Επομένως, κατά τη γνώμη που επικράτησε στο Δικαστήριο, οι, από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Η, Δ και Α, του ΚΠΔ, παραπεμφθέντες στην Ολομέλεια, πρώτος, δεύτερος, κατά το ένα σκέλος του, και τρίτος λόγοι αναιρέσεως, περί αρνητικής υπερβάσεως εξουσίας, έλλειψης ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας και απόλυτης ακυρότητας της διαδικασίας, είναι βάσιμοι και πρέπει, κατά παραδοχή τους, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση. Μετά ταύτα, και ενόψει του ότι, ο δεύτερος, κατά το άλλο σκέλος του, λόγος αναιρέσεως έχει, απορριφθεί, με την υπ' αριθμό 455/2013, παραπεμπτική απόφαση, του Ζ' Τμήματος, πρέπει να παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο Δικαστήριο, που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, αφού είναι δυνατή η συγκρότηση του από Δικαστές άλλους, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως (άρθρο 519 ΚΠΔ), προκειμένου να κρίνει επί του παραδεκτού της εφέσεως του αναιρεσείοντος - κατηγορουμένου, (δεδομένου του ότι ο Άρειος Πάγος δεν έχει τη δικαιοδοσία να κρίνει επί του παραδεκτού ή όχι αυτής), και αναλόγως προς τη σχετική κρίση του, είτε να απορρίψει και πάλι την έφεση ως εκπρόθεσμη, είτε να την κρίνει παραδεκτή και να προχωρήσει στην οριστική παύση της ποινικής διώξεως κατά του κατηγορουμένου λόγω παραγραφής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την υπ' αριθμό 42137/2011 απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Και Παραπέμπει την υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο Δικαστήριο, του οποίου η συγκρότηση από άλλους δικαστές είναι δυνατή.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 16 Ιανουαρίου 2014.

Δημοσιεύτηκε στη Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 20 Φεβρουαρίου 2014.